

ΕΘΝΙΚΟ ΔΑΣΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΡΟΟΔΟΥΣ: ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

LIFE16 GIE/CY/000709

Συνέδριο για τη Χαρτογράφηση και Αξιολόγηση των Οικοσυστημικών Υπηρεσιών στην Κύπρο

Μηνάς Παπαδόπουλος

Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης - Αθαλάσσα
4-5 Δεκεμβρίου 2018

Στόχος του έργου

Η αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με τις φυσικές αξίες του Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδου (ΕΔΠΤ), για τις οποίες συμπεριλήφθηκε στο δίκτυο Natura 2000, καθώς και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες που παρέχει.

Διάρκεια

2 Οκτωβρίου 2017 - 30 Σεπτεμβρίου 2020

Συνεργαζόμενοι Φορείς

FREDERICK UNIVERSITY

Προϋπολογισμός

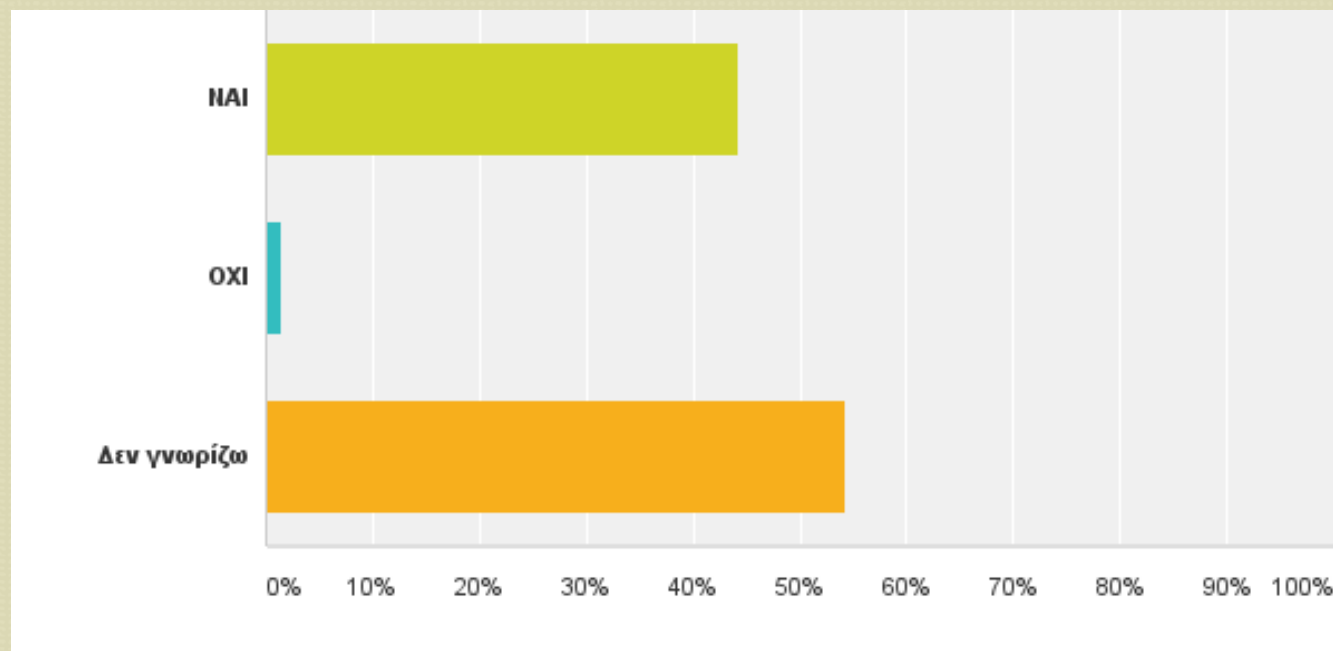
- Συνολικός προϋπολογισμός: €1.313.826 (επιλέξιμο ποσό €1.276.876)
- Συνεισφορά Ευρωπαϊκής Ένωσης: €766.125 (60%)

LIFE Environmental Governance and Information

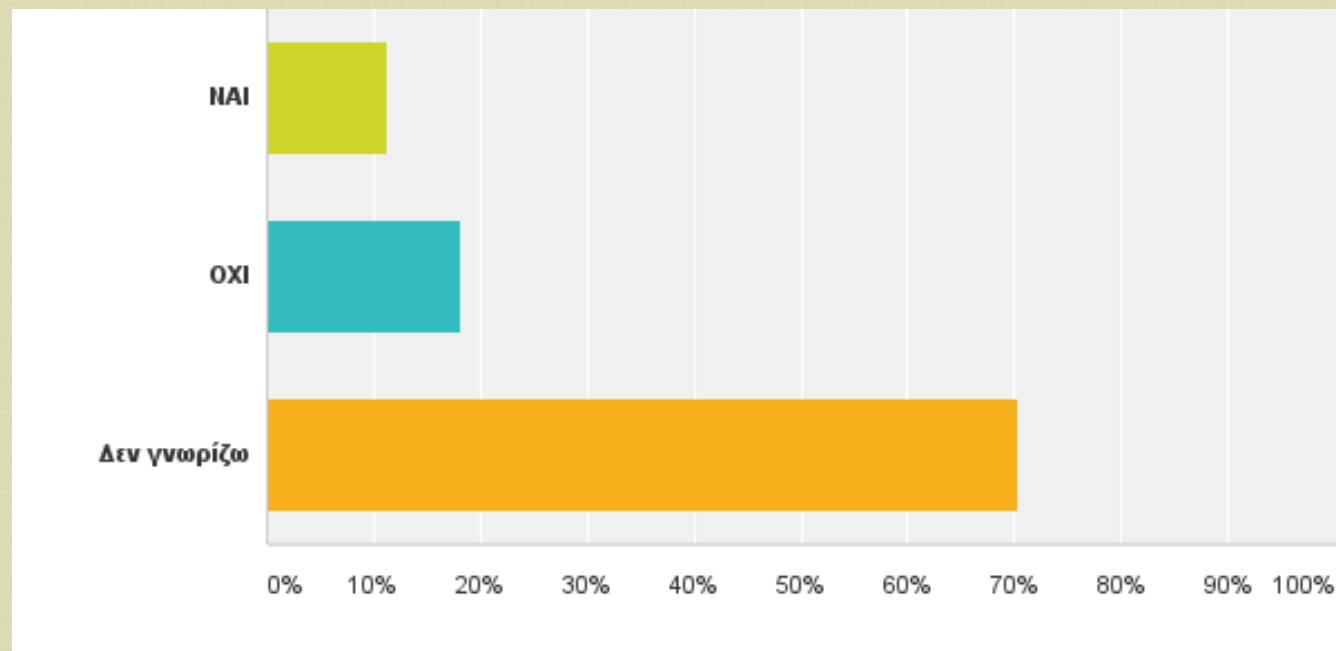
Q5: Μπορεί η τοπική κοινωνία της Κύπρου να ωφεληθεί από το Δίκτυο Natura 2000;

n= 440

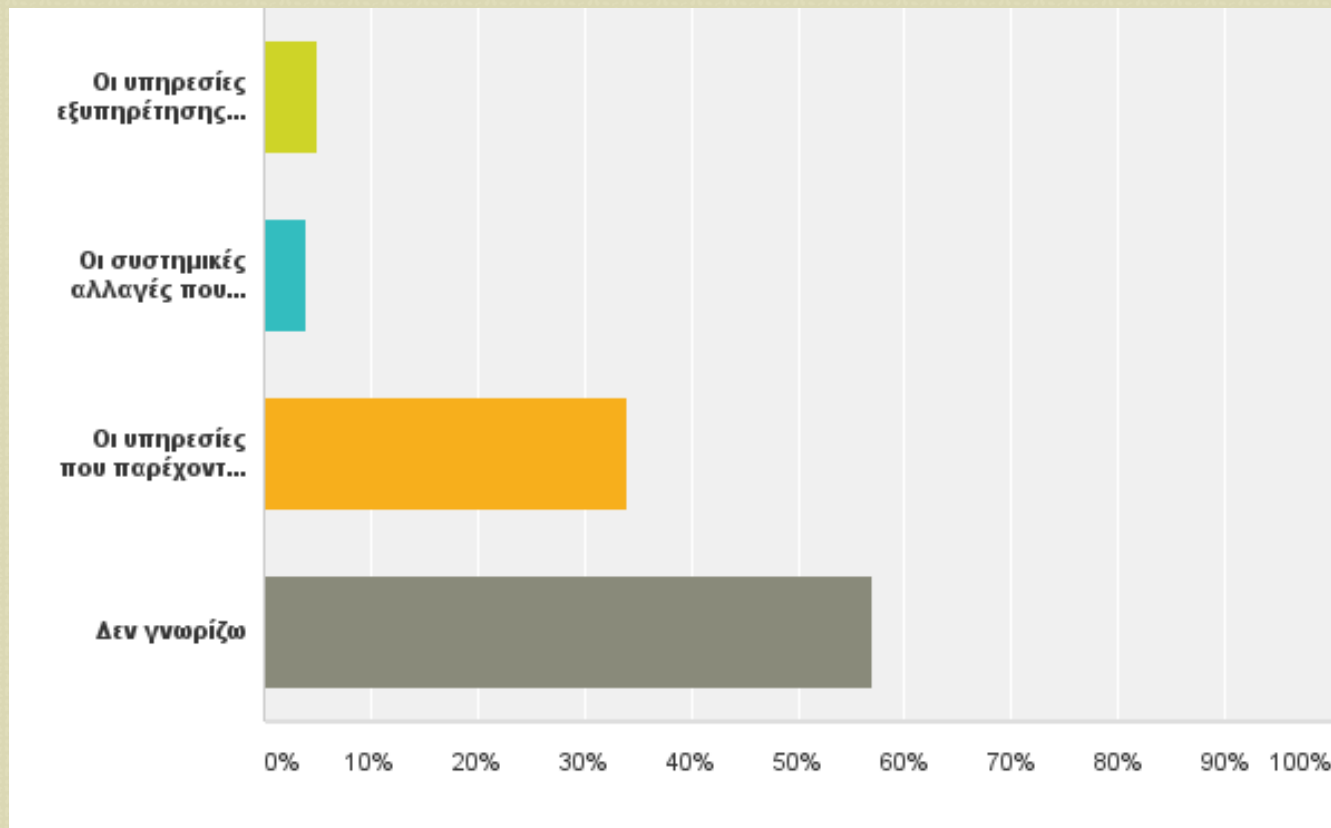
Q3: Κατά πόσο το Δίκτυο Natura 2000 επηρεάζει αρνητικά τα οικονομικά συμφέροντα των ιδιοκτητών γης που εντάχθηκαν στο Δίκτυο?

n= 440

Q4: Ποιος από τους πιο κάτω ορισμούς είναι σωστός για τις οικοσυστημικές υπηρεσίες?

n: 440

Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδους

- 1992: Κηρύχθηκε σε Εθνικό Δασικό Πάρκο, με σκοπό τη διαφύλαξη και σωστή αξιοποίηση των πολύτιμων οικολογικών, επιστημονικών, αναψυχικών, υδρολογικών, κοινωνικών και οικονομικών του λειτουργιών και αξιών.
- 2004: Συμπεριλήφθηκε στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών «Natura 2000», (CY5000004).

Φυσικές αξίες Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδους

Γεωλογία

- Το ΕΔΠ Τροόδους αποτελεί πόλο έλξης για τους γεωλόγους ανά το Παγκόσμιο.
- Το Οφιολιθικό Σύμπλεγμα Τροόδους, αποτελεί έναν από τους πιο καλά διατηρημένους οφιόλιθους στον κόσμο.
- Σχηματίστηκε πριν από 90 εκατομμύρια χρόνια, 8.000 m κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας.
- Η ευρύτερη περιοχή του Τροόδους κηρύχθηκε σε Γεωπάρκο και εντάχθηκε στον κατάλογο με τα Γεωπάρκα της UNESCO.

Φυσικές αξίες Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδους

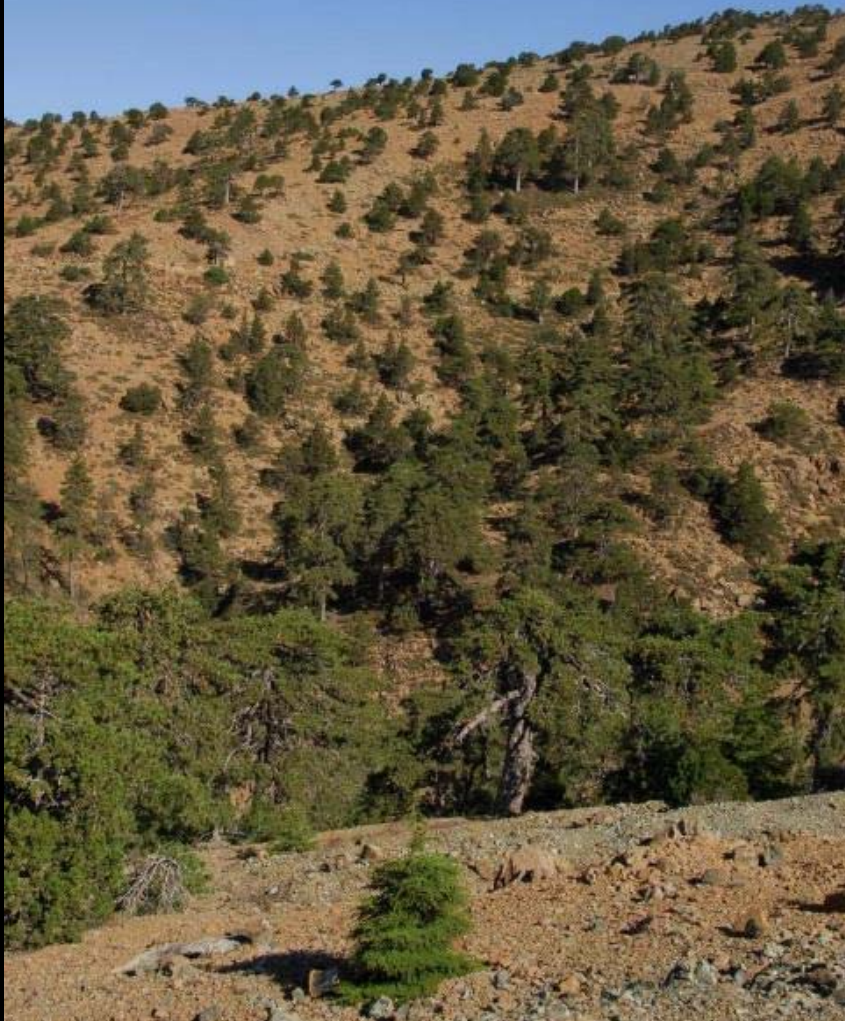
Οικότοποι

- 11 οικότοποι του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας των Οικοτόπων, εκ των οποίων τέσσερις είναι προτεραιότητας (62B0*, 9390*, 9530*, 9560*).
- Οι πιο σημαντικοί και χαρακτηριστικοί είναι:
 - ✓ 9536*: Δάση μαύρης πεύκης
 - ✓ 9540: Μεσογειακά πευκοδάση
 - ✓ 9560*: Δάση της Μεσογείου με άρκευθους
 - ✓ 9390*: Θαμνώνες και δασικές συστάδες της *Quercus alnifolia*
 - ✓ 5210: Δενδρώδεις θαμνώνες με άρκευθους
 - ✓ 62B0*: Σερπεντινόφιλα λιβάδια της Κύπρου
 - ✓ 6460: Τυρφώνες του Τροόδους

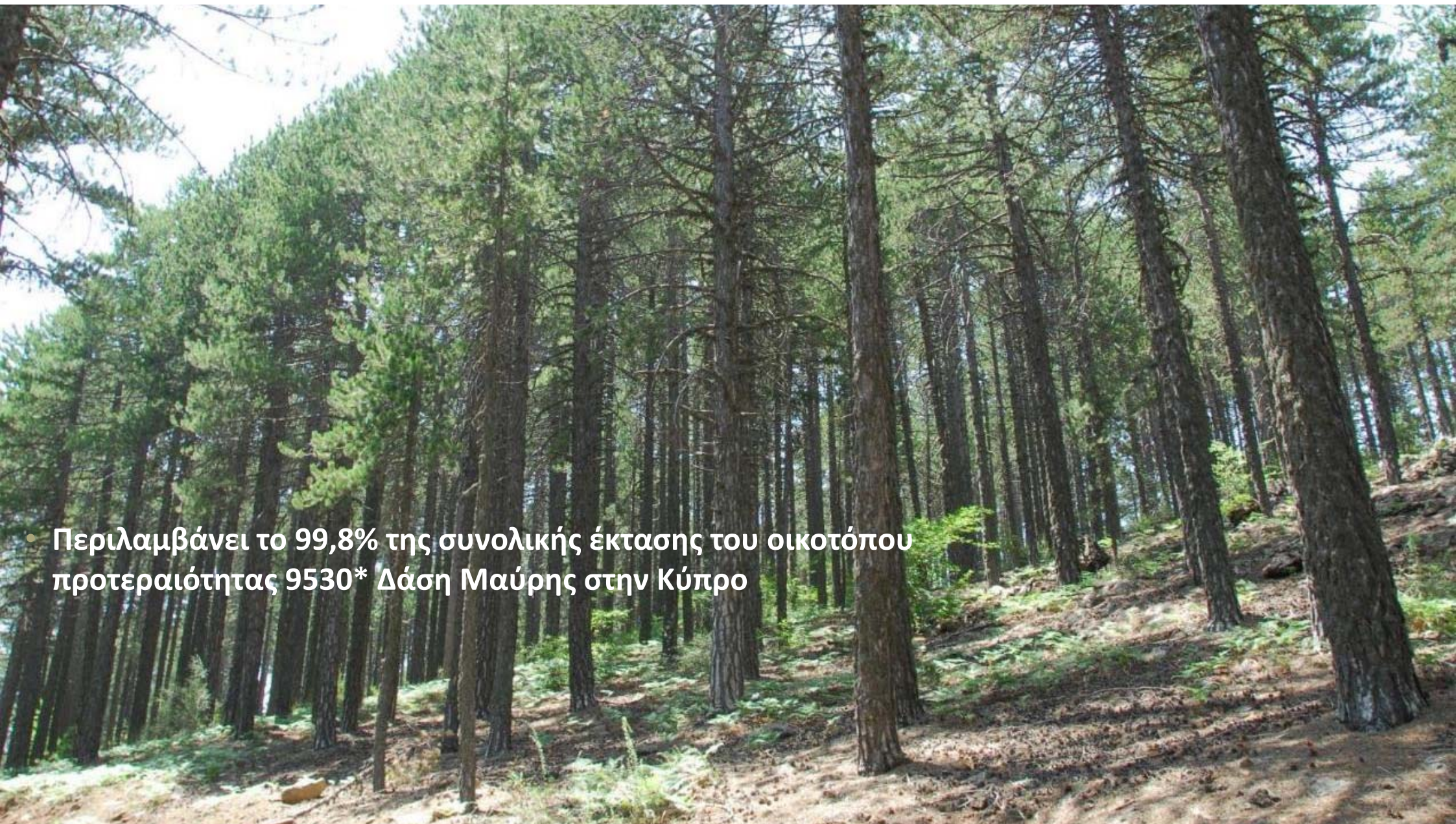
* Οικότοποι προτεραιότητας

- Η μοναδική περιοχή που εμφανίζεται ο οικότοπος 9560 Δάση με *Juniperus foetidissima*

- Μία από τις 3 περιοχές που εμφανίζεται ο οικότοπος 62B0* Σερπεντινόφιλα λιβάδια της Κύπρου

- Περιλαμβάνει το 99,8% της συνολικής έκτασης του οικοτόπου προτεραιότητας 9530* Δάση Μαύρης στην Κύπρο

Φυσικές αξίες: Χλωρίδα

- Το ΕΔΠ Τροόδους θεωρείται 1 από τα 13 "Plant Diversity Hot Spots" της Μεσογειακής λεκάνης (IUCN).
- 700 από τα 1640 ιθαγενή taxa (43% της Κυπριακής χλωρίδας).
- 70 taxa από τα 142 των ενδημικών φυτών (49%).
- 10 τοπικά ενδημικά.
- 21 απειλούμενα φυτικά είδη (κατάλογος IUCN).
- 6 φυτά του Παραρτήματος I της Σύμβασης της Βέρνης.
- 5 φυτικά είδη, τα οποία έγιναν δεκτά ως νέες προσθήκες στο Παράρτημα II της Οδηγίας των Οικοτόπων, τρία εκ των οποίων είναι προτεραιότητας (**Arabis kennedyae*, **Chionodoxa lochia*, **Pinguicula crystallina*).

Είδη της Οδηγίας των Οικοτόπων

*Arabis kennedyae**

*Chionodoxa lochiae**

*Pinguicula crystallina**

Crocus cyprius

Crocus hartmannianus

* είδη προτεραιότητας (αναγκαίο να ληφθούν ταχέως μέτρα για τη διατήρησή τους)

Ενδημικά φυτά του ΕΔΠ Τροόδους

(στο όνομα τους υπάρχει η λέξη Τρόδος)

Acinos troodi

Epipactis troodi

Onosma troodi

Cynoglossum troodi

Alyssum troodi

Φυσικές αξίες: Πανίδα

Το Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδους περιλαμβάνει:

- Τον μοναδικό πληθυσμό του Σταυρομούτη (*Loxia curvirostra quillemardi*) και του δεντροβάτη (*Certhia brachydactyla dorotheae*) στην Κύπρο.
- Τη σημαντικότερη περιοχή αναπαραγωγής των ενδημικών ειδών Σκαλιφούρτα (*Oenanthe cypriaca*) και Πέμπετσος (*Periparus ater cypriotes*).
- Σημαντικούς πληθυσμούς του ενδημικού Τρυπομάζη (*Sylvia melanothorax*) και του σπιζαετού (*Aquila fasciata*).
- 14 είδη νυχτερίδων (5 είδη του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ).
- 3 ενδημικά υποείδη θηλαστικών: *Onis gmelini orhion* (αγρινό), *Hemiechinus auritus dorotheae* (σκαντζόχοιρος) και *Mus cypriacus* (Κυπριακός ποντικός).
- Το ενδημικό φίδι *Hierophis cypriensis* (έγινε δεκτό ως νέα προσθήκη στο Παράρτημα II της Οδηγίας) καθώς και άλλα πέντε ενδημικά.

Πανίδα

- Η συμπερίληψή του ΕΔΠΤ στις IBA και η κήρυξή του σε Ζώνη Ειδικής Προστασίας για τα πουλιά υποδηλώνει τη σημαντικότητά του για την πτηνοπανίδα.
- Πάνω από 100 είδη πουλιών απαντούν στο Πάρκο από τα 405 είδη που καταγράφηκαν στην Κύπρο.

Γύπας (*Gyps fulvus*)

Θουπί (*Otus scops cyprius*)

Δενδροβάτης (*Certhia brachydactyla*)

Αετός (*Aquila fasciata*)

Σταυρομύτης - *Loxia curvirostra*

Σκαλιφούρτα *Oenanthe cypriaca*

Πανίδα

Acomys nesiotus – Κυπριακός ακανθοποντικός

Eptesicus serotinus

Plecotus kolombatovici
Μεσογειακή ωτονυχτερίδα

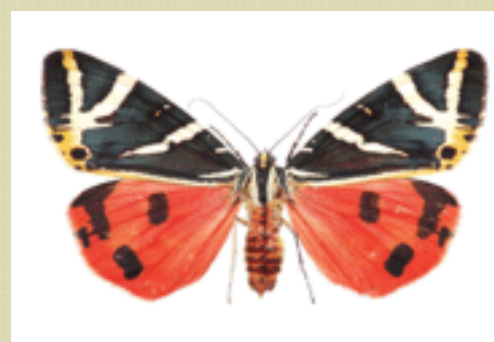
Calosoma sycophanta

Dolichophis jugularis

Σαύρα Τροόδους
Phoenicolacerta troodica

Callimorpha quaadripunctaria
Πεταλούδα της Ρόδου
Είδος της Οδηγίας των Οικοτόπων

Απειλές/ Προκλήσεις

- Κλιματική αλλαγή
- Πυρκαγιές
- Διατήρηση της βιοποικιλότητας
- Η ικανοποίηση ανταγωνιστικών χρήσεων του δάσους
- Διαχείριση επισκεπτών

Για την Κύπρο προβλέπεται άνοδος της θερμοκρασίας κατά 3-4°C και μείωση της βροχόπτωσης κατά 20 με 30% μέχρι το 2100.

Συνέπειες:

- Αύξηση καταστροφικών πυρκαγιών.
- Δυσμενής αναγέννηση καμένων περιοχών.
- Υποβάθμιση και καταστροφή ευαίσθητων οικοσυστημάτων.
- Εξαφάνιση απειλούμενων φυτών του Τροόδους και ειδικότερα αυτών που είναι συνδεδεμένα με το χιόνι και το ψύχος.

Μέτρα αντιμετώπισης:

- Συστηματική παρακολούθηση των επιπτώσεων στα πλέον ευαίσθητα είδη και οικοσυστήματα.
- Διατήρηση και βελτίωση των διαδρόμων μετανάστευσης.
- Διατήρηση γενετικού υλικού.
- Δημιουργία πληθυσμών «Εκτός τόπου»
- Χρήση ξηρανθεκτικών προελεύσεων.
- Ενίσχυση του συστήματος πυροπροστασίας και επόπτευσης

Κλιματική Αλλαγή

Αναψυχή

Το ΕΔΠΤ διαθέτει ένα πλούσιο δίκτυο υποδομών δασικής αναψυχής, που συμβάλλουν στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, στη βελτίωση της εμπειρίας των επισκεπτών, στην αναζωογόνηση των τοπικών κοινοτήτων και στην αρτιότερη προστασία του δάσους.

Υποδομές Δασικής Αναψυχής

- 15 ΜΜΦ του Πάρκου
- Ποδηλατικές διαδρομές
- 9 εκδρομικοί χώροι
- 3 Κατασκηνωτικοί χώροι
- Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους,
- Βοτανικός Κήπος
- Κέντρο Επισκεπτών Γεωπάρκου
- Σημεία θέας

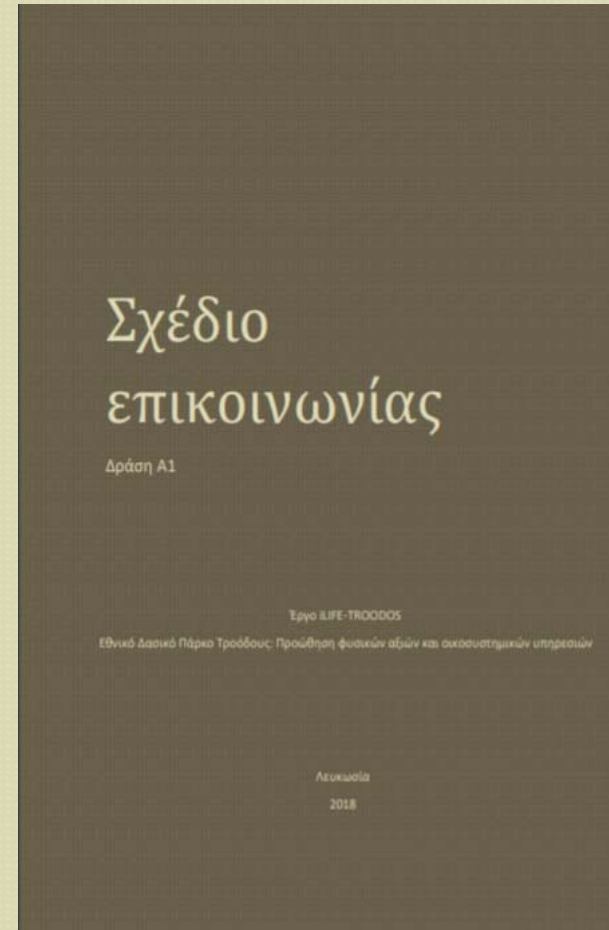
Δράσεις έργου

Δράσεις Α

Η δράση στοχεύει στην εκπόνηση ενός λεπτομερούς σχεδίου επικοινωνίας το οποίο περιλαμβάνει τη μεθοδολογία και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής των στόχων του έργου.

Παραδοτέα:

Σχέδιο Επικοινωνίας.

B.1: Εκστρατεία ευαισθητοποίησης για τις φυσικές αξίες και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες του ΕΔΠΤ

Σκοπός της δράσης είναι η ευαισθητοποίηση του κοινού και η ενημέρωση σχετικά με τη σημασία των φυσικών αξιών του ΕΔΠΤ, καθώς και των οικοσυστημικών υπηρεσιών που παρέχει το Δίκτυο Natura 2000 και ειδικότερα το ΕΔΠΤ.

Παραδοτέα:

- 1 Ενημερωτικό φυλλάδιο
- 18 έγχρωμες διαφημίσεις σε περιοδικά
- 42 έγχρωμες διαφ. στον τύπο
- 30 δελτία τύπου
- 6 TV spots / 6 radio spots
- 9 παρουσιάσεις στην TV / 9 παρουσιάσεις στο ραδιόφωνο
- 2 radio live links
- 3 animated cartoon spots
- Facebook page
- Διαφήμιση μέσω Facebook
- Google display network και web banners
- Εξωτερική διαφήμιση (pisas + λεωφορεία).

Β.2: Συναντήσεις/Εργαστήρια πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης

Η δράση περιλαμβάνει τη διεξαγωγή εργαστηρίων ενημέρωσης και ανάπτυξης ικανοτήτων των ενδιαφερομένων φορέων.

Παραδοτέα: Έκθεση για το εργαστήρι των φορέων υλοποίησης πολιτικής

Έκθεση για τις συναντήσεις με τις τοπικές κοινότητες

Δύο εκθέσεις για τα εργαστήρια με τους ενδιαφερόμενους φορείς

Έκθεση για το εργαστήρι της τουριστικής βιομηχανίας

Β.3: Προσέλκυση επισκεπτών στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδου

Η δράση στοχεύει στην αύξηση της διαθέσιμης πληροφορίας και της ευαισθητοποίησης του κοινού.

Παραδοτέα: Διαμόρφωση του εκδρομικού χώρου «Λιβάδι του Πασιά»

Υπαίθρια κινητή έκθεση φωτογραφίας

Ντοκιμαντέρ

2 σημεία πληροφόρησης

Φωτογραφικός διαγωνισμός

2 Mobile Apps.

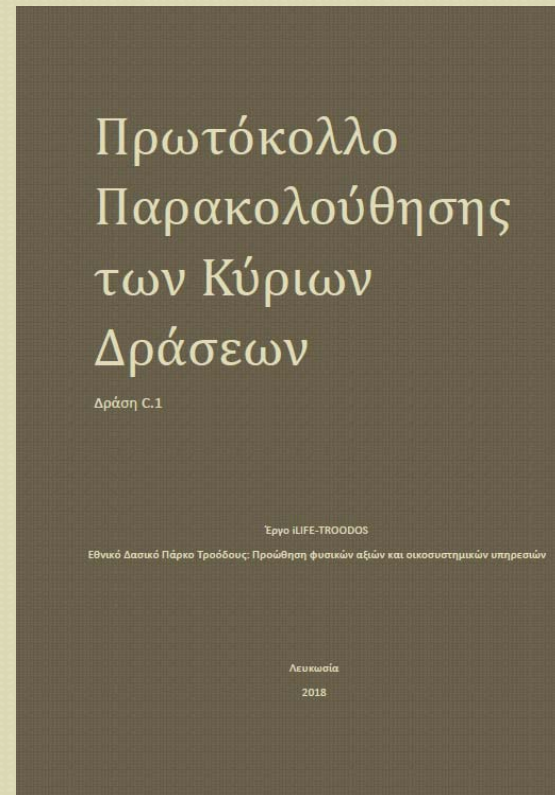

Γ.1: Παρακολούθηση των κύριων δράσεων του έργου

Η δράση αποσκοπεί στη μέτρηση της αποτελεσματικότητας των κύριων δράσεων του έργου και των επιπτώσεών του κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του, αλλά και 3 έτη μετά το τέλος του έργου (After-LIFE Plan).

Παραδοτέα:

Πρωτόκολλο παρακολούθησης των κύριων δράσεων του Έργου

Γ.2: Παρακολούθηση των επιπτώσεων του έργου

Στόχος της δράσης είναι η αξιολόγηση του αντίκτυπου του έργου στις ομάδες στόχους, στην τοπική οικονομία και στον πληθυσμό εντός ή πλησίον του ΕΔΠΤ.

Παραδοτέα:

Πρώτη, δεύτερη και τελική έκθεση από τις ετήσιες έρευνες
Έκθεση με την αξιολόγηση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων
Σχέδιο μετριασμού των πιέσεων από την αύξηση των επισκεπτών

Δ.1: Τεχνικές εκδόσεις και διάδοση των αποτελεσμάτων

Σκοπός της δράσης είναι η δικτύωση του έργου με άλλα έργα LIFE και η προώθηση των στόχων και των αποτελεσμάτων του έργου στους ενδιαφερόμενους που θα μπορούσαν να επωφεληθούν .

Παραδοτέα:

Έκθεση από την επίσκεψη σε έργα στο εξωτερικό

Δύο παρουσιάσεις σε συνέδρια

Οδηγός Βέλτιστων Πρακτικών

Σχέδιο Αναπαραγωγής

Τελική Ημερίδα Έργου

Δ.2: Εκστρατεία προώθησης του έργου

Η δράση στοχεύει στη παραγωγή και διάδοση ενημερωτικού υλικού και στην ενημέρωση του κοινού για την υλοποίηση του έργου, τους στόχους και τις δραστηριότητες του.

Παραδοτέα:

Ιστοσελίδα (<http://www.ilifetroodos.eu>)

Εκλαϊκευμένη Έκθεση

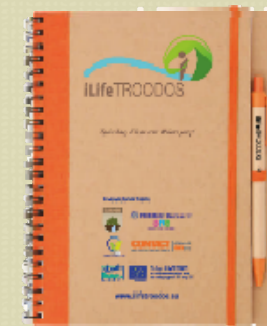
9 Δελτία τύπου

3 άρθρα

3 ενημερωτικά δελτία

Διαφημιστικό υλικό

8 πινακίδες

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Επαφή με: - το 90% των Κυπρίων πολιτών και
- το 25% των τουριστών.
- Απώτερος στόχος η αύξηση της ευαισθητοποίησης:
 - κατά 80% στον τοπικό πληθυσμό του Τροόδους,
 - κατά 50% στους κατοίκους της Κύπρου και
 - κατά 20% στους τουρίστες που επισκέπτονται την περιοχή.

Περισσότερες πληροφορίες...

www.ilifetroodos.eu

www.facebook.com/iLifeTroodos/

YouTube Channel: iLife Troodos

www.instagram.com/ilifetroodos/